

УДК 025.3:001.4](045)

DOI: 10.36273/2076-9555.2020.8(289).18-22

Наталія Зоріна,

науковий співробітник Державної науково-педагогічної

бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського,

e-mail: n.zorina@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/000-0001-7627-7805>

До питання унормування термінології каталогізації: становлення й сучасні тенденції

Проаналізовано аспекти становлення української бібліотечно-інформаційної термінології та її трансформації в сучасних умовах, зокрема тенденції змін у термінологічній системі в контексті реформування бібліотечної галузі за інформатизації та переорієнтації на електронне середовище. Наголошено, що опанування сучасної наукової термінології фахівцями бібліотечно-інформаційної сфери є невіддільним складником їхнього професіоналізму, а формування термінологічної культури — вагомим чинником кваліфікаційної підготовки. Розглянуто значення поняття "термін" та його окремі характеристики. Зосереджено увагу на проблемі іноземних запозичень в українській бібліотечно-інформаційній термінології. Зауважено, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у бібліотечній справі торкнулося насамперед процесів каталогізування документів, тож значну увагу приділено саме цій термінології. Розглянуто вплив процесів глобалізації, інтеграції й міжнародної співпраці на стан вітчизняної терміносистеми бібліотечної галузі. Питання стандартизації термінології є важливим та актуальним напрямом термінознавства, а отже одним із головних завдань стандартизації у бібліотечно-інформаційній галузі є робота з упорядкування терміновживання. Наголошено на потребі нормативного регулювання бібліотечно-інформаційної сфери відповідно до міжнародних стандартів, розроблення, узгодження та впровадження уніфікованої наукової термінології. Розглянуто її особливості з огляду на введення нового міжнародного стандарту RDA, проблеми його імплементації в Україні, а також питання гармонізації й впровадження міжнародних стандартів у вітчизняній бібліотечно-інформаційній сфері загалом, що є важливим чинником на шляху інтеграції до європейського та світового інформаційного простору.

Ключові слова: бібліотечно-інформаційна сфера; терміни; наукова термінологія; бібліотечно-інформаційна термінологія; термінологічна культура; запозичення в термінології; стандартизація; міжнародні стандарти

Постановка проблеми. Провідна роль у системі бібліотечно-інформаційного забезпечення національної освіти належить Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського НАПН України (далі — ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) як науковій установі та головному координаційному, науково-методичному центру мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України. Діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського спрямована на вдосконалення бібліотечно-інформаційного супроводу навчального процесу, зокрема впровадження досягнень науки, техніки, інноваційного досвіду в практику роботи закладів освіти та їхніх структурних підрозділів — бібліотек, сприяння освіті та самоосвіті педагогічних, науково-педагогічних кадрів, а також професійному розвитку й підвищенню кваліфікації працівників бібліотечно-інформаційної сфери системи освіти України [8].

Вагомим складником підготовки фахівця будь-якого профілю, зокрема розвитку його мовно-комунікативних навичок, є формування термінологічної культури. Це комплекс мовних і мовленнєвих знань та умінь особистості з вживання термінологічних одиниць, на основі якого формуються фахові компетентності [9; 11]. В умовах сьогодення це питання актуальне й для працівників бібліотечно-інформаційної галузі з огляду на трансформації, що в ній відбуваються. Широке впровадження ІКТ у процеси опрацювання бібліотечних фондів, збереження даних і надання доступу до інформаційного ресурсу сприяє розвитку іннова-

ційних напрямів та форм бібліотечної діяльності. Відбувається переорієнтування функцій наукових бібліотек на формування єдиного інформаційного середовища на основі об'єднання та взаємного використання ресурсів й інтегрування в регіональний, національний, європейський і світовий простори, що відкриває ширші можливості та перспективи організації повноцінного інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів наукової бібліотеки на якісно новому рівні. Водночас стрімкий розвиток технологій спричиняє суттєві зміни й поповнення у термінології бібліотечно-інформаційної сфери, що потребує від бібліотечних фахівців постійного професійного розвитку, вдосконалення й самовдосконалення, зокрема й формування термінологічної культури.

Наявність упорядкованої термінології в усіх сферах науки та практики є однією з важливих умов якісного забезпечення інформаційних потреб суспільства в нинішніх умовах. Терміносистема будь-якої науки має відповідати сучасному рівню її розвитку, тож цілком зрозуміло, що реформування бібліотечно-інформаційної галузі та зміни, що в ній відбуваються, призводять до перегляду чинних термінів й усталення нових. Оскільки змістове наповнення кожного терміна впливає на суть позначених процесів, дій, засобів, методів тощо, точне й чітке визначення понять є неодмінною умовою їх правильного розуміння та вживання [5].

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питання формування й розвитку української наукової термінології, її теоретичних і практичних аспектів,

зокрема й термінології бібліотекознавства, вивчали Т. Панько, І. Кочан, Г. Мацюк [10], Г. Солоїденко [14], С. Зозуля (Кравченко) [4], Г. Євсєєва [3].

Грунтовне ретроспективне дослідження процесу становлення вітчизняної термінологічної науки здійснила Г. Солоїденко [14], розглянувши основні етапи її розвитку впродовж ХХ ст. та особливості формування на тлі ідеологічних, політичних та соціально-економічних умов, а також зміни, котрих зазнавала вітчизняна бібліотечна термінологія у певний історичний період.

Вивченню сучасного стану поняттєвого апарату бібліотечно-інформаційної сфери присвячено публікації Т. Добко [2], Г. Солоїденко [14], Н. Стрішенець [15—17], Г. Швецової-Водки [18]. Аспекти стандартизації наукової термінології, у тому числі й інформаційно-бібліотечної, з'ясували Г. Солоїденко [13], Н. Стрішенець [15; 17], О. Клименко [7]. Проблематиці розвитку сучасної термінології вітчизняної бібліотечно-інформаційної галузі в контексті впровадження міжнародних стандартів приділили увагу Н. Стрішенець [15], І. Антоненко [1], О. Клименко [7]. Особливості запозичення іншомовних термінів у сучасній бібліотечно-інформаційній термінології, питання їх взаємовідповідності українською та іноземними мовами досліджували Н. Стрішенець [16], С. Шестакова [20].

Мета статті — розглянути основні аспекти становлення української бібліотечно-інформаційної термінології та її трансформації, проаналізувати сучасний стан поняттєво-термінологічного апарату галузі й тенденції його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. З усіх засобів природної мови, за допомогою яких можна передавати інформацію спеціального характеру, найінформативнішою є термінологічна лексика [9], що слугує важливим індикатором рівня розвитку наукової мови в суспільстві й науки загалом.

Розглянемо сутність поняття "*термін*". Словник української мови визначає його як слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття будь-якої галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [12].

Згідно з ДСТУ 5034:2008. "Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять", "термін — словесне позначення певного спеціального поняття в конкретній предметній сфері". Сучасне термінознавство визначає такі його характерні ознаки, як належність до конкретної термінологічної системи; наявність дефініції; точність; суворота нормативності; коректність; однозначність і відсутність синонімів й омонімів у межах однієї терміносистеми; офіційність; стандартизованість; стилістична нейтральність; відсутність експресивності; лаконічність, а також, що вкрай важливо, відповідність правилам і нормам мови; милозвучність [19].

Терміни класифікують на три групи: загальнонаукові; міжгалузеві; вузькоспеціалізовані [19]. **Загальнонаукові** поширені майже в усіх галузях наукових знань, як-от: аналіз, синтез, елемент, категорія, інформація, класифікація, комплекс, метод, об'єкт тощо. Ці лексеми мають міжпредметний характер і високий

ступінь абстрактності. **Міжгалузеві** позначають поняття суміжних наукових та науково-прикладних дисциплін і можуть функціонувати в різних галузевих терміносистемах, майже не змінюючи значення. **Вузькоспеціалізовані** відбивають специфіку конкретної галузі. Терміносистема бібліотечно-інформаційної сфери складається з лексем усіх означених груп.

Визначення спеціальних термінів зафіксовано в законодавчих документах, стандартах, спеціальних словниках, довідниках тощо, тож у професійному середовищі слід вживати стандартизовані терміни у значенні й формі, поданих у нормативних джерелах.

Актуальною є проблема запозичення термінів з інших мов, завдяки чому терміносистема поповнюється новими лексичними одиницями. В українській науковій термінології кількість запозичень завжди була значною, наприклад, у бібліотечно-бібліографічну сферу з грецької мови прийшли терміни "*бібліотека*", "*бібліографія*", "*каталог*", "*періодика*" "*тезаурус*" тощо; з латинської — "*документ*", "*інформація*" "*класифікація*", "*пагінація*", "*рубрика*", "*титул*". Поміж книгознавчих термінів переважають німецькі запозичення; багато лексем, утворених на греко-латинській основі, потрапили до української мови з англійської чи французької [16].

На різних етапах становлення вітчизняна бібліотечно-інформаційна термінологія зазнавала певних змін, зумовлених впливом політичних та ідеологічних чинників. За радянських часів її формування відбувалося переважно через дослівний переклад (калькування) з російської, що призвело до поширення не притаманних українській мові граматичних, стилістичних і правописних норм. Відповідно й процес запозичення з іноземних мов наукової, у тому числі й бібліотечної, термінології в Україні впродовж десятиліть відбувався здебільшого за посередництва російської мови [14; 16]. Усталення бібліотечно-інформаційної терміносистеми на питомій мовній основі стало можливим лише після здобуття нашою державою незалежності, коли українська мова набула соціально-політичного статусу [14].

Процеси глобалізації й інтеграції, що охоплюють майже всі сфери суспільного життя та діяльності, впливають і на стан термінології різних галузей науки й практики. Під впливом змін, що відбуваються в бібліотечно-інформаційній сфері через широке впровадження ІКТ, головним джерелом поповнення термінології стала англійська мова, що нині виконує роль міжнародної мови науки. Майже всі нові лексеми, пов'язані з інформаційними технологіями, є англо-мовними запозиченнями, як-от терміни програмного забезпечення, назви сучасних видів документів і носіїв інформації, процесів та операцій тощо [16].

Особливе місце поміж запозичень належить інтернаціоналізму, тобто міжнародним термінам, що вживаються не менш як у трьох неспоріднених мовах і зазвичай мають греко-латинську основу. Ці лексеми збігаються за значенням і схожі за вимовою у різних мовах [10; 16].

Наявні різні погляди щодо іншомовних запозичень у термінології, однак загалом ставлення до цієї

проблематики толерантне, адже багато фахівців вважають запозичення природним компонентом еволюції мови за умови розумного балансу й гармонійного поєднання тенденції до інтернаціоналізації та збереження національної самобутності української термінології. Запозичення доцільні тоді, коли відповідають життєвим і професійним потребам, а їх упровадження не порушує специфіки національної терміносистеми [10; 16; 20].

Одним із найважливіших і найрозвиненіших напрямів бібліотечно-бібліографічної діяльності є процес каталогізування. У сучасних наукових бібліотеках електронні каталоги слугують основним інструментом доступу до інформаційних ресурсів, а електронна каталогізація, зберігаючи принципи традиційного опрацювання документів, надає значно більше можливостей і каталогізаторам під час опрацювання документів, і користувачам у процесі інформаційного пошуку. Термінологія сучасної каталогізації, що становить одну з найрозробленіших підсистем терміносистеми бібліотекознавства, поєднує практичний досвід багатьох поколінь каталогізаторів і термінологію суміжних галузей знань.

Від другої половини XX ст. термінологія наукового опрацювання документів, передусім каталогізації й систематизації, зазнала відчутних змін, зумовлених трансформацією структури бібліотечної діяльності. Професійна наукова лексика цієї сфери істотно оновилася та збагатилася значною кількістю слів, пов'язаних із застосуванням комп'ютерних технологій і сучасних методів каталогізування. Поміж них є як загальнонаукові терміни з інформатики, що набули поширення в багатьох галузевих терміносистемах, так і вузькоспеціальні, пов'язані безпосередньо з процесами каталогізування. Термінологія бібліотечно-інформаційної сфери не ізольована, а тісно пов'язана з терміносистемами багатьох наукових дисциплін і галузей знань, що взаємодіють між собою — інформаційними, книгознавчими, документознавчими, соціальних комунікацій тощо [4; 14].

Інтеграція вітчизняних наукових бібліотек до світового інформаційного простору, зокрема співпраця у сфері електронної каталогізації, потребує нормативного регулювання бібліотечно-інформаційної сфери відповідно до міжнародних стандартів, розроблення, узгодження та впровадження уніфікованої наукової термінології [1; 7].

Одним із головних завдань стандартизації у бібліотечно-інформаційній галузі є робота з упорядкування терміновживання. Стандартизація термінології як важливий та актуальний напрям термінознавства передбачає діяльність, спрямовану на фіксацію однієї форми термінологічної одиниці за визначеним поняттям і закріплення її у спеціальних документах. "Термін-еталон" має відповідати лінгвістичним та логічним вимогам, використовуватися і в межах певної терміносистеми, і на міжгалузевому рівні [10; 14].

За радянських часів стандартизація відбувалася на всесоюзному рівні, тож Україна керувалася винятково російськомовними нормативними документами

СРСР. Єдиним україномовним стандартом у бібліотечно-інформаційній галузі був республіканський стандарт УРСР 1743—76 "Скорочення українських слів і словосполучень в бібліографічному описі", розроблений Книжковою палатою УРСР за участю фахівців Державної бібліотеки УРСР імені КППС (нині — Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого). Після розпаду СРСР постало питання щодо розроблення власних національних стандартів [14].

Від 1991 р. і до сьогодні в напрямі стандартизації в бібліотечно-інформаційній сфері відбулися суттєві зрушення й зміни, проте й досі є чимало нерозв'язаних питань, поміж яких і проблема узгодженості з міжнародними нормативами. Після підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україна має певні зобов'язання з виконання низки критеріїв співпраці, серед яких ухвалення й адаптація європейських і міжнародних стандартів, зокрема в бібліотечно-інформаційній сфері, для безперешкодного обміну бібліографічною та іншою інформацією, створення механізмів їх упровадження, застосування та реалізації на національному рівні [17]. У бібліотечно-інформаційній галузі методом підтвердження було ухвалено (з набуттям чинності від 1.09.2016) низку стандартів Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) [17]. Однак у закордонному бібліотекознавстві використовують й інші методи їх розроблення, наприклад, найвідомішим нині міжнародним стандартом є "Опис та доступ до ресурсу" (Resource Description and Access — RDA), призначений для електронного середовища та розроблений завдяки співпраці основних англо-американських каталогізаційних спільнот [17]. В основу RDA покладено *Функціональні вимоги до бібліографічних записів (FRBR)*, *Функціональні вимоги до авторитетних даних (FRAD)* та *Функціональні вимоги до авторитетних записів предметних рубрик (FRSAD)*, створені робочими групами Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА). У 2017 р. розроблено *Бібліотечну еталонну модель від ІФЛА. Концептуальна модель для бібліографічної інформації (IFLA Library Reference Model. A Conceptual Model for Bibliographic Information — IFLA LRM)* ґрунтується на трьох зазначених концептуальних моделях — FRBR, FRAD і FRSAD. RDA впроваджено у багатьох національних, університетських та інших бібліотеках Європи й світу. Стандарт охоплює термінологію FRBR, що має певні особливості, є новою та доволі складною, а отже викликає дискусії у колі закордонних фахівців [15].

Як будь-яка інша галузь науки й практики, бібліотекознавство має власну, притаманну тільки йому систему понять, закріплену спеціальними термінами. Проте у процесі реформування й розвитку галузі змінюються підходи до каталогізації, тож її терміносистема також зазнає змін. Наприклад, слово "бібліотека" походить від грецьких лексем "biblion" — книга і "theke" — сховище, позаяк упродовж століть бібліотечна діяльність передбачала роботу з книгами та іншими друкованими виданнями. Розвиток ІКТ і носіїв інформації зумовили поширення у вітчизняній

бібліотечній практиці терміна "документ", що охоплював усі різновиди матеріалів, зібраних у бібліотечних фондах. Подальший розвиток цифрових технологій і переведення каталогів в онлайн-середовище потребували нових дефініцій, що сприяло розробленню й упровадженню міжнародного стандарту RDA. Зокрема, в ньому немає терміна "документ", натомість запропоновано "ресурс". Поняття "каталогізація" (*cataloguing*) було замінено на термін "опис ресурсу" (*resource description*), пов'язаний з електронним середовищем. Назва стандарту "Опис та доступ до ресурсу" свідчить про те, що бібліографічному опису підлягає не "документ", а "ресурс", що може бути як матеріальним, так і нематеріальним, наприклад, вебресурс [14; 15].

Процес упровадження RDA в Україні вже має певні результати, проте нині, як зазначає Н. Стрішенець, "...переважна більшість інтегрованих бібліотечних систем, що використовуються в українських бібліотеках, навряд чи спроможні підтримувати функціонування нового стандарту" [17]. Розв'язання цього питання потребує часу, значних зусиль і ресурсів.

Фахівці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського зосереджують увагу на проблемах сучасної терміно-

логії, розвитку поняттєвого апарату бібліотекознавства та бібліографознавства. У 2012 р. вони підготували тлумачний термінологічний словник "Інформаційні ресурси. Словник законодавчої та стандартизованої термінології" [6], що містить майже 1700 основних термінів на позначення процесів створення, формування, зберігання, використання й поширення інформаційних ресурсів у суспільстві. Під час виконання наукового дослідження "Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти" (2020—2022; наук. кер. — Л. Пономаренко, канд. наук із соц. комунікацій) актуалізовано проблему створення довідкового видання "Каталогізування документів: короткий термінологічний словник".

Висновки. Гармонізація та впровадження в Україні міжнародних стандартів, зокрема узгодження української бібліотечної термінології з міжнародними стандартами, є вагомим чинником на шляху входження нашої країни до єдиного європейського та світового інформаційного простору. Під впливом трансформації бібліотечно-інформаційної галузі в умовах переорієнтації на електронне середовище відбуваються суттєві зміни в теорії та методиці каталогізації, що зумовлює постійне поповнення й збагачення бібліотечної термінології.

Список використаної літератури

1. Антоненко І. Поняттєве забезпечення авторитетного контролю / Ірина Антоненко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — 2013. — Вип. 37. — С. 7—18.
2. Добко Т. До питання розвитку термінології бібліотечно-інформаційної сфери / Тетяна Добко // Вісник Книжкової палати. — 2011. — № 8. — С. 1—4.
3. Євсєєва Г. П. Українська термінологія як об'єкт державної мовної політики України / Г. П. Євсєєва // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер.: Філологічна. — 2013. — Вип. 36. — С. 19—22. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2013_36_8. — Назва з екрана (дата звернення: 19.06.2020).
4. Зозуля С. М. Бібліотечно-інформаційна сфера України: сучасний стан / Світлана Зозуля // Вісник Книжкової палати. — 2016. — № 1. — С. 22—26.
5. Зоріна Н. Відображення сучасної освітньої термінології в авторитетному файлі "Предметні заголовки" / Наталія Зоріна // Вісник Книжкової палати. — 2018. — № 9 (266). — С. 19—24.
6. Інформаційні ресурси : слов. законодав. та стандартиз. термінології / НАПН України ; ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: П. І. Рогова, Я. О. Чепуренко, С. М. Зозуля, І. Г. Лобановська ; наук. ред. П. І. Рогова ; літ. ред.: С. М. Зозуля, І. П. Білоцерківець]. — Київ : Нілан-ЛТД, 2012. — 283 с.
7. Клименко О. Базові засади імплементації міжнародних нормативних документів у діяльність наукових бібліотек України: термінологічний аспект / Оксана Клименко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — 2017. — Вип. 48. — С. 184—201.
8. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с.
9. Огар Е. І. Українська видавнича термінологія: нормалізаційні та функціональні аспекти / Е. І. Огар — Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2399>. — Назва з екрана (дата звернення 19.06.2020).
10. Панько Т. І. Українське термінознавство / Панько Т. І., Кочан І. М., Мащок Г. П. — Львів, 1994. — 216 с. — Режим доступу: <http://g.leksiya.com.ua/doc/2312/index.html> — Назва з екрана (дата звернення 19.06.2020).
11. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. / О. М. Семенов. — 2-ге вид., стереот. — Київ : Академія, 2012. — 216 с.
12. Словник української мови: в 11 томах / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — Київ : Наукова думка, 1970—1980. — Т. 10. — С. 88. — Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/termin> (дата звернення 19.06.2020).
13. Солоїденко Г. І. Стандартизація у бібліотечній галузі: підсумки 26-річної діяльності / Галина Солоїденко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — 2017. — Вип. 48. — С. 32—44.
14. Солоїденко Г. І. Українська бібліотечна термінологія: становлення та основні етапи розвитку / НАН України. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2010. — 204 с.
15. Стрішенець Н. В. Новый международный стандарт каталогизации / Н. В. Стрішенець // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования. — 2014. — Вып. 12. — С. 201—209.
16. Стрішенець Н. Запозичення в українській бібліотечно-інформаційній термінології / Надія Стрішенець // Бібліотечний вісник. — 2007. — № 2. — С. 20—25.
17. Стрішенець Н. Стандартизація в діяльності сучасних бібліотек / Надія Стрішенець // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — 2017. — Вип. 48. — С. 92—99.

18. Швецова-Водка Г. М. Вступ до бібліографознавства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Кондор, 2004. — 217 с.
19. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. Шевчук, І. Клименко. — 4-те вид., випр. і доп. — Київ : Алерта, 2014. — 696 с.
20. Шестакова С. О. Пуристичні тенденції в українському термінознавстві / Шестакова С. О. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. — 2016. — № 20. — Том 1. — С. 51—53.

Nataliya Zorina

On the issue of standardization of cataloging terminology: formation and current trends

Some aspects of formation of Ukrainian library and information terminology and its transformation in modern conditions are considered, in particular tendencies of changes in terminology in the context of reforming of library branch in the conditions of informatization and its reorientation to the electronic environment. It is emphasized that the possession of modern scientific terminology by library and information specialists is an important component of their professionalism, and the formation of terminological culture is an important factor in professional training. The meaning of the term "term" and some of its characteristics are considered. The problem of foreign borrowings in the Ukrainian library and information terminology is paid attention. It is noted that the introduction of information and communication technologies in the library business primarily affected the processes of cataloging documents, so much attention is paid to the terminology of cataloging. The influence of the processes of globalization, integration and international cooperation on the state of the terminology of the library industry in Ukraine is considered. The issue of standardization of terminology is an important and relevant area of terminology, so one of the main tasks of standardization in the library and information field is to work on streamlining the use of terms. The need for normative regulation of the library and information sphere in accordance with international standards, development, harmonization and implementation of unified scientific terminology is noted. Some aspects and peculiarities related to terminology in connection with the introduction of a new international RDA standard, as well as the problems of implementation of this standard in Ukraine are considered. Emphasis is placed on the problem of harmonization and implementation in Ukraine of international standards in the field of library and information, which is an important factor on Ukraine's path to the European and world information space.

Keywords: library and information sphere; terms; scientific terminology; library and information terminology; terminological culture; borrowing in terminology; standardization; international standards

References

1. Antonenko I. (2013). Ponyattyeve zabezpechennya avtorytetnogo kontrolyu. *Naukovi praci Nacionalnoyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo*, 37, pp. 7—18.
2. Dobko T. (2011). Do pytannia rozvytku terminolohii bibliotечно-informatsiinoi sfery. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 8, pp. 1—4.
3. Yevsyeyeva G. P. (2013). Ukrayinska terminologiya yak obyekt derzhavnogoy movnoyi polityky Ukrainy. *Naukovi zapysky [Nacionalnogo universytetu "Ostrozka akademiya"]*, ser. *Filologichna*, 36, pp. 19—22. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2013_36_8 [Accessed 19.06.2020].
4. Zozulya S. M. (2016). Bibliotечно-informacijna sfera Ukrainy: suchasnyj stan. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 1, pp. 22—26.
5. Zorina N. (2018). Vidobrazhennya suchasnoyi osvithnoyi terminologiyi v avtorytetnomu fajli "Predmetni zagolovky". *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 9 (266), pp. 19—24.
6. *Informatsiini resursy : slovnyk zakonodavchoi ta standartyzovanoi terminolohii* (2012). Kyiv: Nilan-LTD.
7. Klymenko O. (2017). Bazovi zasady implementaciyi mizhnarodnykh normatyvnykh dokumentiv u diyalnist naukovykh bibliotek Ukrainy: terminologichnyj aspekt. *Naukovi praci Nacionalnoyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo*, 48, pp. 184—201.
8. *Nacionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukraini*. (2016). Kyiv: Pedagogichna dumka.
9. Ogar E. I. Ukrayinska vydavnycha terminologiya: normalizacijni ta funkcionalni aspekty. Available at: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2399> [Accessed 19.06.2020].
10. Panko T. I., Kochan I. M., Macyuk G. P. (1994) *Ukrayinske terminoznavstvo*. Lviv. Available at: <http://g.lekciya.com.ua/doc/2312/index.html> [Accessed 19.06.2020].
11. Semenog O. M. (2012). *Kultura naukovoї ukrajinskoyi movy*. Kyiv: Akademiya.
12. *Slovnyk ukrajinskoyi movy: v 11 tomah*. (1970—1980). Kyiv: Naukova dumka. Available at: <http://sum.in.ua/s/termin> [Accessed 19.06.2020].
13. Soloidenko G. I. (2017). Standartyzaciya u bibliotечnij galuzi: pidsumky 26-richnoyi diyalnosti. *Naukovi praci Nacionalnoyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo*, 48, pp. 32—44.
14. Soloidenko G. I. (2010). *Ukrayinska bibliotечna terminologiya: stanovlennya ta osnovni etapy rozvytku*. Kyiv: Nacz. b-ka Ukrainy im. V. I. Vernadskogo.
15. Strishenets N. V. (2014). Novyj mezhdnarodnyj standart katalogizacii. *Biblioteki nacionalnyh akademij nauk: problemy funkcionirovaniya*, 12, pp. 201—209.
16. Strishenets N. (2007). Zapozychennya v ukrajinskij bibliotечно-informacijnij terminologiyi. *Bibliotечnyj visnyk*, 2, pp. 20—25.
17. Strishenets N. (2017). Standartyzaciya v diyalnosti suchasnykh bibliotek. *Naukovi praci Nacionalnoyi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo*, 48, pp. 92—99.
18. H. Shvecova-Vodka G. M. (2004). *Vstup do bibliografознавства*. Kyiv: Kondor.
19. Shevchuk S., Klymenko I. (2014). *Ukrayinska mova za profesijnym spryamuvannjam*. Kyiv: Alerta.
20. Shestakova S. O. (2016). Purystychni tendenciyi v ukrajinskomu terminoznavstvi. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogo humanitarnogo universytetu. Ser.: Filologiya*, 20 (1), pp. 51—53.

Надійшла до редакції 28 липня 2020 року